

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Statu Hominis Morali In Vita Et Post Mortem

Opfermann, Paul

Moguntiae, 1769

Quæstio V. Quo tempore abrogata fuerit, ac mortifera esse cœperit?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40701

386 DE LEGE MOSAICA.

nem bonorum & malorum: docebat etiam homines à præ-
mava felicitate lapsos, esse reparandos per futurum Re-
demptorem. Religio hæc primùm data *Adamo*, servata
apud ejus posteros, post diluvium confirmata *Noëmo*,
postea expressiùs *Abramo* aliisque Patriarchis, hæreditario
veluti Jure ad Hebræos transmissa est. Ex his & aliis S.
Scripturæ testimoniis id simul conficitur, Hebræos animo-
rum immortalitatem credidisse.

QUAESTIO V.

*Quo tempore Lex Mosaica fuerit abrogata, ac
mortifera esse cæperit?*

134. **L**egem Veterem mortuam, & à Christo abroga-
Lex tam esse quoad omnia præcepta, etiam mora-
Vetus lia, inquantum hæc præcisè Mosaica sunt, & po-
mor- sitiva antiquæ legis (quatenus enim naturalia sunt,
tua. aut etiam à Christo recens confirmata, etiamnum
vigent) certum est tum ex iis, quæ in superiore
Quæstione tradita sunt; tum ex aliis S. Scripturæ
testimoniis. *In Christo neque circumcisio aliquid
valet, neque præputium, sed Fides, quæ per
Charitatem operatur. Ad Gal. 5. Translato
enim Sacerdotio necesse est, ut Legis translatio
fiat. Ad Hebr. 7. Ipse (Christus) est pax nostra,
qui fecit utraque unum, & medium parietem ma-
ceriæ solvens inimicitias in carne sua: Legem
mandatorum Decretis evacuans, ut duos condat
in semet ipso in unum novum hominem, faciens
pacem. Ad Eph. 2. h. e. Christus legem Mosai-
cam, quæ erat maceria divisionis Judæos inter &
Gentiles, per Legem Novam evacuavit, duosque
populos, Judaicum & Gentilem, quasi duos ho-
mines sibi & corpori suo, id est, Ecclesiæ, cujus
ipse*

ipse Caput est, inferuit, fecitque utrumque hunc hominem (populum) velut novum quemdam hominem in novitate vitæ ambulantem. Ut adeò falsa sit opinio *Ebionis*, *Cerinthi*, *Nazaræorum* aliorumque Hæreticorum, legem mosaicam æternam duraturam, unaque cum Evangelio servandam esse. Quo autem tempore lex vetus per Christum abrogata fuerit, controvertitur. Istud sat certum est, eandem non fuisse abrogatam ante mortem Christi per *Joannem Baptistam*, quia ipse Christus legem ante mortem suam servare consuevit: *Non veni solvere legem, sed adimplere. Matth. 5.* Neque obstat illud *Luc. 16. Lex & Prophetæ usque ad Joannem.* Nam sensus est, legem & Prophetas, quo tempore S. Præcursor Christum præsentem monstrabat, cessasse quantum ad modum præfigurandi & prænunciandi Christum futurum; non autem quoad substantiam & reliquos suos effectus.

Lex vetus nec ante mortem, neque in morte Christi, sed in die Pentecostes cœpit abrogari. 135. Abro-
gata.
Pars 1ma ex eo patet, quia teste Apostolo tunc modò facta fuit translatio legis, quando translatum fuit Sacerdotium, sc. Aaronicum: hoc autem fuit translatum, ubi Christus in ara Crucis se ipsum obtulit hostiam pro peccatis nostris. Hinc Christus ante mortem suam adhuc celebravit pascha cum Discipulis suis. *Matth. 23.* Pars 2da inde probatur: Lex Vetustas tunc cœpit abrogari, cum Nova cœpit obligare, juxta illud ad *Eph. 2. Legem mandatorum Decretis* (h. e. Nova Lege) *evacuans.* Dicitur etiam Lex Vetustas abrogata per Novam; igitur non ante, quàm ista sufficienter innotesceret. Certè nec Judæi, nec ipsi Discipuli Christi statim

post mortem illius sciverunt legem veterem penitus abrogatam esse, nam Luc. 23. *Revertentes paraverunt aromata, & unguenta, & Sabbato quidem siluerunt secundum mandatum.* Quæ autem fuisset utilitas abrogationis invincibiliter ignoratæ? Denique non debuit populus suâ lege, ejusque commo privari, nisi propter legem meliorem: hæc autem in morte Christi non innotuit; igitur nec illa desit obligare. Ex his jam conficitur pars 3ta videlicet legis veteris abrogationem in die Pentecostes cœptam esse, quo post Spiritûs S. adventum Nova fuit promulgata primùm Jerosolymis, dein ceteris Mundi partibus prædicata. Hoc igitur tempore quia Baptismus cœpit esse necessarius ad salutem, circumcisio desit esse necessaria, & cessavit vis circumcisionis, uti & remedii naturæ adversus peccatum originale; ac proinde finem habuit tota lex, cujus fundamentum erat circumcisio, utpote professio legis veteris, quæ idcirco nonnisi circumcisos obligabat.

136. *Lex Vetus non statim, ac mortua est, & abrogata, etiam fuit mortifera, sed post Evangelii prædicationem aliquo adhuc tempore licuit observare Legalia.* Nam ipsi Apostoli Spiritu Sancto jam pleni eadem observarunt: veluti S. PETRUS, qui aliquot à Christi morte annis adhuc abstinuit ab immundis Act. 10. v. 14. S. PAULUS Timotheum Patre gentili natum circumcidit. Act. 16. Ideam S. JACOBO suadente usus est legali purificatione Act. 21. v. 24. Apostoli Act. 15. præceperunt Fidelibus, ut abstinerent se à contaminatione simulacrorum, & fornicatione, & suffocatis, & sanguine, h. e. ab esu animalium suffocatorum, quorum sanguis

guis per jugulationem effusus non est, & à sanguine, sicut olim *Gen. 9.* præceptum fuerat. Nempe *Legalia* etiam post Evangelii promulgationem adhuc servabant significationem quamdam subjectionis & reverentiæ erga Deum; tum etiam difficillimum primis illis temporibus fuisset populum continuo avellere ab antiquis ritibus, quibus ex legis necessitate tanto tempore fuerant addicti. Addit S. AUGUSTINUS *ep. 19.* ceremoniarum usum idcirco aliquo tempore retentum fuisse, ne ceremoniæ Judæorum ita abominabiles existimarentur, sicut illæ Gentilium, quod in contumeliam Dei, Mosaicæ Legis Autoris redundasset. Lapsu tamen temporis Lex facta est mortifera, & Legalia graviter prohibita, & quidem, ut multi satis probabiliter existimant, anno circiter quadragesimo à Christi morte, tum quia promulgato tunc satis confirmatoque Evangelio non oportebat diuturniore œconomia uti cum pertinacibus Judæis, ne fortassis scandalum præberetur Gentilibus, & quia Judæi tunc cessarunt esse populus, & quaqua versum dispersi sunt.

α) Lex dicitur *morua*, cum non amplius obligat: *mortifera*, quando etiam sine peccato observari nequit. Præcepta *moralia* non solum licite observantur, sed etiam obligant, tum quia Juris naturalis sunt; tum quia à Christo proposita. Præcepta *Judicialia* equidem non obligant, servari tamen possunt, immo & ab illis præscribi, qui leges condendi potestatem habent, exceptis iis, quæ Christus reprobavit, cujusmodi sunt *libellus repudii*, *uxorum pluralitas*, *usura erga alienigenas*, &c. De solis itaque *ceremonialibus* questio movetur. Usus autem Ceremonialium triplex distingui potest, *formalis*, ut cum ea intentione adhibentur, ut significant Messiam adhuc venturum, aut quasi adhuc necessariz, vel sufficientes es-

390 DE LEGE MOSAICA.

sent ad internam animæ sanctificationem & salutem. Atque hic usus post legem mortuam, semper fuit illicitus, utpote continens hæresim, aut Legis Novæ contemptum, proin cùm peccato mortali semper conjunctus. Ex quo id quoque colligitur, ne *judicialia* quidem & *moralia* ex *vi legis mosaicæ* præcisè licitè servari posse. *Ufus materialis* est, cùm legalia usurpantur non ex intentione legis, aut cultûs Deo exhibendi. Sed ex alio prorsus fine, ut si quis ad levandos capitis dolores tondeatur, vel à certo aliquò cibo abstineat. Quod per se, & secluso scandalo illicitum non est. *Ufus meatus* dicitur, quando L. V. Ceremoniæ adhibentur non tamquam præceptæ, aut necessaria sed ex intentione cultus, & tamquam ceremoniæ religiôsæ.

§) De isto Legalium usu medio multùm disputarunt olim Ss. HIERONYMUS & AUGUSTINUS: cui disputationi occasionem dedere nonnulla Apostolorum facta, quibus Legalium usum, etiam post sufficientem Evangelii promulgationem, confirmasse videbantur. S. Hieronymus existimans Legem Veterem tunc semper mortiferam fuisse, ut Apostolos à peccato excusaret, eos simulatè egisse contendebat, in Comment. ad c. 2. ep. ad Gal. scribens: *utilem aliquando esse, & in tempore assumendam simulationem* (quam tamen subinde honestam potius dispensationem fuisse sustinuit) In hæc commentaria cùm postea S. AUGUSTINUS incidisset, eique vehementer displicuisset ista *Hieronymi* sententia, literis eam convenit, hoc ipsius erratum multis gravibusque momentis castigans, idque præ cæteris urgens, quòd hæc ipsa Apostolorum simulatio fuisset mala & mendacium vel officiosum, vel omnino perniciosum. Tandem in *Dial. 1. contra Pelagiam* ut testatur S. AUGUSTINUS ep. 260. ad *Oceanum*, mentem suam mutavit, inque *Augustini* sententiam concessit, nempe licita aliquò adhuc tempore fuisse legalia, & ab Apostolis seriò usurpata, tamquam signa subjectionis & reverentiæ, cultûsque erga Deum.

Respon-

Respondetur ad objecta.

Obj. Lex Vetus abrogata fuit, ubi novum Christi Sacerdotium veteri illi Levitico est substitutum: nam *translato Sacerdotio necesse est, ut legis translatio fiat, ad Hebr. 7.* Sed in ipsa Christi morte novum fuit Sacerdotium institutum, tunc enim Christus appellatus est Sacerdos secundum ordinem Melchisedech: ut docet idem Apostolus ad *Hebr. 5.* *Et consummatus, factus est omnibus obtemperantibus sibi causa salutis æternæ: appellatus à Deo Pontifex juxta ordinem Melchisedech.* Idque confirmatur ex eo, quia quo tempore Christus in Cruce mortuus est, velum templi scissum est, ut pateret Veterem cessasse Legem, Legique Novæ cessasse. Quod ipsam ex mente plurium Ss. PP. Christus significavit, cum dixit: *Consummatum est.* Et ideo iterum Apostolus ad *Hebr. 9.* scribit, Testamentum Novum morte Christi confirmatum esse. *Resp.* Equidem in morte Christi translatum fuit Sacerdotium, in quantum Christus per Sacrificium Crucis consummavit omnia, quæ ad implendas veterum Sacrificiorum figuras desiderabantur; nondum tamen ex re erat, ut hæc antiqui Sacerdotii translatio continuò daretur executioni, priusquam novam Hierarchiam, & supremum Ecclesiæ novæ Caput ipse constituisset, ac tunc demum Aaronici Sacerdotii translatio palam annuntiaretur. Ad 2dum. Christus Sacerdotium secundum Ordinem Melchisedech propiè obiit in ultima cœna, quin jam tunc Aaronicum fuisse sublatum dicatur. Neque etiam Apostolus dicit, Christum

fuisse appellatum Sacerdotem secundum Ordinem Melchisedech propter Sacrificium Crucis, sed toto c. 5. cit. Christum debito ordine Pontificem factum esse ostendit, ita ut *ἀπὸ* appellatus vel idem sit ac *vocatus*, ut colligitur ex v. 4. 5. & 6. vel idem ac *glorificatus*, & mundo annunciatus, postquam omnibus sibi obtemperantibus causa salutis æternæ factus est. Ad 3tium. De Velo templi scisso variæ sunt Interpretum sententiæ. Quamvis enim sint, qui Synagogæ tunc abrogationem significatam fuisse velint; alii tamen scissum esse dicunt, ut significaretur vetera Sacramenta & figuras esse patefactas, utpote impletas per Christi mortem, ut quid significassent, ab omnibus facilè intelligi posset. Alii, passionem Christi finitam esse, & animam à corpore separatam, uti veli partes à se invicem divulgæ erant. Alii scissum esse, quasi templum præ indignatione, ut mos illius ævi ferebat, vestem scinderet, aut sicut petreæ scissæ sunt. Alii, populi judaici in diversas Mundi plagas divisionem significatam putant; profanationem templi, alii. Alii apertam cœli januam significasse autumant. Denique Christus dicens: *Consummatum est*, significabat finita esse omnia, quæ de ipso dicta fuèrant, quæque pro humano genere redimendo passurus erat.

Inst. 1. Igitur Lex Vetus in morte Christi fuit impleta in ratione figuræ & prophetiæ: ac proinde tota cessavit. *Resp.* Ut jam tunc cessasse tota dicatur, insuper requiritur, ut impleta fuerit in ratione legis revocatæ, cujus tamen revocationis tunc factæ nullum habetur sufficiens fundamentum. Sed & multa adhuc erant implenda, veluti sepultu-

ra & resurrectio Christi, missio Spiritûs Sancti, Gentium vocatio, testante Apostolo ad *Rom. 4.* *Christus mortuus est propter delicta nostra, & resurrexit propter justificationem nostram.* Quamvis autem redemptio nostra in morte Christi fuerit completa quoad sufficientiam meritorum, & reconciliationem cum Deo; exinde tamen non sequitur, continuò legem veterem fuisse abrogatam. Unde Apostolus ad *Hebr. 9.* rectè ait, Testamentum Novum morte Christi confirmatum fuisse, quin tamen idem mox executioni datum adfirmet; confirmatum fuit in ratione pacti cum Patre initi, non autem in ratione legis proximè obligantis, quia necdum fuerat promulgatum.

Inst. 2. Igitur duo simul fœdera, Vetus & Novum, vigerunt. *Resp.* Vigebat adhuc obligatio Legis Veteris veluti morituriæ, & Nova Lex per mortem Christi firmata erat rataque, quin tamen obligationem pareret, utpote latens adhuc & nondum palam prædicata. Condat Princeps aliquis legem novam priori suæ contrariam: nova hæc quamdiu subditis promulgata non est, hi legis anterioris vinculo tenentur, tametsi per posteriorem jam sit in animo Principis abrogata eo ipso, quod novam contrariam statuerit.

Inst. 3. Apostolus ad *Rom. 7.* Legis Veteris abrogationem ita declarat: *An ignoratis fratres, quia lex in homine dominatur, quanto tempore vivit? nam quæ sub viro est mulier, vivente viro alligata est legi: si autem mortuus fuerit vir ejus, soluta est à lege viri . . . Itaque fratres mei & vos mortificati estis legi per Corpus Christi, ut sitis alterius, qui ex mortuis resurrexit . . . Nunc*

autem soluti sumus à lege mortis, in qua detinebamur, ita ut serviamus in novitate spiritus, & non in vetustate literæ. Igitur Lex Vetus, quo tempore Corpus Christi in ara Crucis immolatum fuit, penitus mortua & abrogata est. Resp. Apostolus videtur hic virum comparasse cum Synagoga, & Judæos, quia cum Synagoga conjuncti erant, eique adhærebant, cum uxore, ut adeo Judæi tunc lege soluti sint, cùm Synagoga fuerit mortua; quo autem tempore illa mortua sit, non declarat. Hinc ait: ut sitis alterius, qui ex mortuis resurrexit.

Inst. 4. Circumcisio, quæ erat fundamentum totius legis, jam ante mortem Christi erat inutilis & falsa: inutilis quidem, quia Christus jam instituerat Baptismum suum; falsa, quia applicabatur ex fide, & in signum Messie adhuc venturi, qui jam præsens erat. Resp. Etsi Baptismus Christi jam ante mortem illius esset institutus, quia tamen sufficienter ac publicè prædicatus non erat, neque præceptus dici potest, sed tantùm de consilio, cùm contra circumcisio adhuc de præcepto esset. In quo tamen præcepto Christus dispensare poterat. Ad 2dum. Vera fides, ex qua fiebat circumcisio, in eo duntaxat erat sita, quòd Christus sit venturus aliquo tempore prædefinito à Deo, quam fidem habere Judæi poterant etiam post Christi adventum. Quod autem Judæus ex errore invincibili judicaret, circumcisionem adhuc utilem & necessariam esse, error ille erat duntaxat privatus, qui utilitati remedii non obstabat, & quidem eo minùs, quo magis error ille invincibilis de necessitate alterius remedii, sc. Baptismi, nascebatur ex defectu legis ipsius

ipsius utpote sufficienter non promulgata. Verùm quid, si post sufficientem Novæ Legis promulgationem Judæus invincibiliter judicet, circumcisionem esse utilem, immo & necessariam, an nunc quoque utile remedium erit? *Resp.* Minimè, quia postquam Lex Nova sufficienter promulgata est, & Baptismi necessitas innotuit; jam invincibilis hæc ignorantia est merè per accidens, neque vim ullam circumcisioni dare potest, quam primitus auferre Deus noluit ante Legem Novam sufficienter promulgatam.

Inst. 6. Baptismus ante mortem Christi saltem erat de consilio, poterat igitur Judæus illum suscipere, quo suscepto tenebatur profiteri Religionem Christianam, & simul vi circumcisionis, quæ adhuc de præcepto erat, obligabatur ad professionem Legis mosaicæ; ac proinde debuisset profiteri Legem Novam & Veterem, *h. e.* figuram & figuratum, umbram & veritatem. *Resp.* Judæus primum circumcissus, dein (præviâ, ut supponitur, instructione) baptizatus ante Christi mortem ad illas duntaxat Legis Mosaicæ partes obligabatur, quæ per Christum impletæ necdum fuerant, nam istas Christus ipse adhuc impletum ivit, ideoque adhuc figura erant, & umbra, quin figuratum & veritas præfens esset, quantum ad impletionem.

Obj. II. Si Apostoli non fuerunt usi Ceremonialibus simulatè, igitur tamquam falsis usi sunt. *Resp.* Apostolos Ceremonialibus non simulatè, sed seriò usos fuisse, haud obscure colligitur ex S. Paginis. Ita S. JACOBUS *Act. 21.* ad Paulum dixit: *Vides, frater, quot millia*

millia sunt ex Judæis, qui crediderunt, & omnes sunt amulatores legis: ubi procul dubio sermo est de vera, & non de simulata observatione legis. Ubi S. JACOBUS Apostolum hortatus est, ut cum aliis quatuor sese purificaret: *Sanctifica te cum illis, ut sciant, quod & tu custodias legem. Act. 24.* An simulata fuerit hæc adhortatio? nequid commemorem de simulatione omni Jure prohibita, cujus infimulare Apostolos, sit grande nefas.

Inst. 1. Apostolus ad *Gal. 5. c.* disertè ait: *Quoniam si circumcidamini, Christus vobis nihil proderit; igitur judicabat observantiam circumcisionis esse mortiferam, Resp.* Loquitur Apostolus adversus illos, qui circumcisionem, etiam post Evangelii prædicationem adhuc necessariam dicebant, similes illis, quorum meminit S. LUCAS *Act. 15. Nisi circumcidamini secundum morem Moysi, non potestis salvari.* Neque ideo aut simulatè egit, aut peccavit S. PAULUS, ubi *Timotheum* circumcidit, tum quia circumcisionem non adhibuit tamquam professionem Legis mosaicæ sed veluti signum externum subjectionis erga Deum, atque ut omne scandalum, quod sumere Judæi poterant, amoveret; tum quia usus non est cum opinione necessitatis.

Inst. 2. Apostolus *Act. 16. circumcidit Timotheum propter Judæos: & I ad Cor. 9. de se scribit: Factus sum Judæis tamquam Judæus, . . . quasi sub lege essem.* Ex quibus haud obscure colligi simulatio potest. Immo ad *Gal. 2. de Cepha* dicitur: *simulationi ejus consenserunt cæteri Judæi, ita ut Barnabas duceretur ab eis in illam simulationem.* Ergo. *Resp.* Ad *1mum.* Apostolus circumcidit *Timotheum propter Judæos, h. e. ut*
Judæi

Judæi *Timotheum* circumcisum libentius audirent, neque scandalum fumerent ex eo, quòd gentilem suæ prædicationis socium adscivisset; minimè autem, quasi ex metu Judæorum fingeret aut simularet observantiam legis jam mortuæ. Hinc ut tamen etiam factò doceret circumcisionem necessariam non esse, *Titum*, licet gentilis esset, non circumcidit. Ad 2dum. S. PAULUS factus est Judæis tamquam Judæus non astu mentientis, ut loquitur S. AUGUSTINUS ep. 40. sed compatiens affectu, non simulatione fallaciæ, sed compassione misericordiæ, sicut omnibus omnia factus est, ut omnes Christo lucrifaceret. Ad 3tium *Cephas* ille (nec enim S. PETRUS fuit) si egit simulatè, juste reprehensus fuit ab Apostolo: quæ ipsa reprehensio docet Apostolos ab omni simulatione abhorruisse. Sed quo Jure PAULUS reprehendit *Cepham* propter Legalia, quæ ipse observaverat? Resp. Non propter Legalia, sed propter simulationem Gentilibus scandalosam *Cephas* fuit reprehensus: is enim in urbibus Gentilium cum istis manducabat; ut primum verò intellexerat, Judæos eo venisse, à mensa Gentilium se subducebat; qua agendi ratione offendi Gentiles poterant, tamquam si observantia Legalium adhuc necessaria foret.

Inst. 3. Apostoli in Synodo JEROSOLYMITANA Act. 15. in Synodica ad omnes Christi Fideles hanc legem perscripserunt: *Visum est Spiritui Sancto, & nobis, nihil ultra imponere vobis oneris quàm hæc necessaria: Ut abstineatis vos ab immolatis Simulacrorum, & sanguine, & suffocato, & fornicatione, à quibus custodientes vos, bene agetis.* Lex verò ista ex V. L. retenta fuit. Resp. Fideles,

ad

ad quos notitia illa pervenerat, debebant abstinere ab idolothytis, sive à carnibus & cibis, qui Idolis immolati fuerant, à sanguine & suffocato, non ex vi L. V. sed ex speciali hoc præcepto Apostolico, cujus præcipua hæc erat ratio, ut Gentiles cum Judæis ad Christum conversis in unam societatem faciliùs coalescerent: nam Judæi propter antiquam consuetudinem jam inde à temporibus Noë acceptam abominabantur sanguinem & suffocatum. Comestio autem eorum, quæ simulacris immolata fuerant, Judæis occasionem dare poterat suspicandi, quòd Gentiles hujusmodi vescentes cibis redire ad idololatriam vellent. Fuerunt itaque hæc prohibita pro illo tempore, quo primùm Gentiles & Judæi in unum corpus coalescebant. Cùm verò subinde societas hæc satis firmata esset, nulla istius prohibitionis necessitas amplius extabat. Immo sunt, qui præceptum hoc Apostolicum ad Christianos *Syriae & Ciliciæ* præ ceteris pertinuisse autumant, eoquod ibi frequentiores fuerint Judæi, & ex illis conversi. Certè Apostolus hæc super re consultus à Corinthiis istius Apostolicæ Sanctionis non meminit.

QUAESTIO VI.

An CEPHAS à PAULO reprehensus ad Gal. 2. sit alius à S. PETRO?

137. **F**actum, unde quæstio hæc nata est, in c. 2. ep. ad Gal. describitur his verbis: *Cùm autem venisset Cephas Antiochiam, in faciem ei restiti, quia reprehensibilis erat. Priusquam enim quàm veni-*